

Mesilah

כולל רבנים
רבינו צבי אשכנזי

AN INITIATIVE OF KOLLEL RABBONIM RABBEINU TZVI ASHKENAZI, AMSTERDAM

info@amskollel.nl | www.amskollel.nl

CHANUKAH 5785 • DECEMBER 2024 • VOL II, ISSUE 8

The Light of Torah

Rabbi Alex Wolf

We say in להשכיחם תורתך - על הנסים: the Greeks tried to destroy the Jews by making them stop learning *Torah*.

Q1: It should say that they banned *Torah* study; why does the tefilla say they made them forget the *Torah*?

Q2: How can you force someone to forget something?

Q3: It should say 'to forget *Torah*'; why does it say they made the Jews forget their *Torah*?

We can also ask: the *Gemara* in *Megilla* states that the Sages translated the *Torah* into Greek. It seems that they allowed *Torah* to be learnt.

The *Shulchan Aruch* (תק"פ ס"ב - בענין ימים הראויים להתענות) quotes the *Megilas Ta'anis* that says that on the 8th of כסלו the *Torah* was written in Greek and as a result of this the world went dark for three days.

We also find that the *Medrash* (בראשית רבה ב' פ"ד) refers to the kingdom of Greece as darkness וחסך-זה גלות יון. Why is it that יון is a cause of darkness? One could reason the opposite, that they brought so much light to the world in the form of philosophy, science, math etc. They were the source of so much ancient knowledge!

The answer is that the Greeks wanted to idolise human reasoning that whatever was logical and humanly possible to understand should be studied for that shows the greatness of man. (תוס' פסחים דף ק"א ע"ב) writes that the main *klipa* of the Greeks was the *klipa* of גאווה)

The opposite of this is the *Torah*. Because the *Torah* is more than just a great book of wisdom, it is דבר ה' - the word of *Hashem*, which is holy and true, so by learning *Torah* properly with our heart and soul we experience a spiritual and everlasting connection with הקב"ה. The goal of the Greeks was to break this connection and the way that they did this was to change the way *Torah* is learnt to rationalise

the *Torah* like any other topic; to make it like science or math - a great topic of reasoning. To this goal they translated the *Torah* into Greek.

This answers our questions why it doesn't say in הנסים that they banned *Torah* study, because the Greeks didn't ban learning completely, they just forced us to forget how to learn with our heart and by doing so we lost our connection to *Hashem*. This act is the darkness of יון. When one removes the spiritual essence from *Torah* that is darkness.

This message is extremely relevant to all of us, if we view *torah* as just a great abstract logical topic or merely as a guide to what laws we have to keep, then we are undermining what *Torah* truly is and creating darkness.

We say every day in ברכת התורה: והערב נא - we ask הקב"ה to please make the *Torah* sweet, the reason for this is that only if *Torah* is sweet and enjoyable does it penetrate our soul and become part of us otherwise it remains an abstract knowledge. We must put effort into our learning until we find the taste and enjoyment and by doing so *Torah* will become part of us.

That is also why we say להשכיחם תורתך - 'to forget your *Torah*' because the Greeks wanted us to lose the fact that *Torah* is part of us

A tip to enjoying *torah* is to constantly read out loud the words you are learning. The *Medrash* says: חיים הם למוצאיהם אל - תקרי מוצאיהם אלא למוצאיהם בפה - The *Torah* is alive when you speak out the words.

Another important thing is to make sure that if you learn a גמרא, you understand it properly and that you are not just reading it.

May we merit this *Chanukah* to be זוכה to the ultimate true light, the light of *Torah*.

Kollel Stats

Since Sukkos

14

NEW one-on-one learning engagements

2

NEW daily shiurim (Kinyan Masechta Program).

2

Amazing N'Shei Amsterdam communal evenings.

1

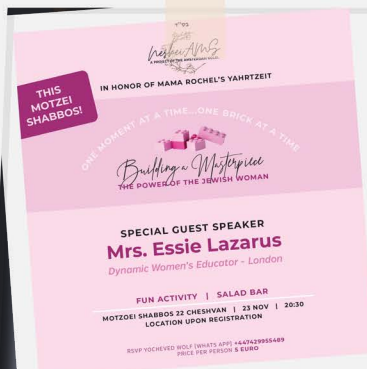
New monthly communal learning (Rosh Chodesh @ AMOS).

100's

Of hours of Torah learning!!

Besides for our many more regular learning commitments!

Join in! Get involved! Find out more.

Talking of Doughnuts

Rabbi Yossi Krausz

The single question with the most answers has to be the Beis Yosef's famous question about *Chanukah*. He asks, why do we celebrate *Chanukah* eight nights in commemoration of the miracle of the oil, surely the miracle was only for seven days because the fact that the oil lasted throughout the first night was only to be expected and natural, only that the flame burned beyond the first night was the miracle. Among the myriad answers to this great question is one that tackles the problem at its foundation. The premise is wrong. Even the first night was a miracle! Because in reality Nature is only but a facade.

Everything we see in our world, the awesome forces of nature, the annual cycle of seasons, rules of agriculture, the wonders of the human body, the animal world and more is activated at every moment anew by the Creator of it all. Yes, it is true that we see cause and effect. It is true that we can predict results to certain inputs. Our toil does indeed bear fruit and we can reap with satisfaction. Yet, who initiated these systems to operate and who ensures that they do function? It's the One who Created them who did not forsake His making.

And so that's the irony; that Nature is no less supernatural than the most astonishing of miracles.

This lesson we learned from the miracle itself. As the famous quote of the Ramban teaches (*Parshas Bo*), "From the revealed miracles Man believes in the hidden miracles," when we see Divine providence so clear, we realize that it was there all along.

And therefore, in spirit of the seven miraculous nights we go on to celebrate the "simple nature" of the first night. Because now we have learned to believe that oil just fuelling a flame is also a miracle worth celebrating.

And so, as we enter the festival of doughnuts and other low-calorie foods, it's a time to strengthen our perspective that all is but a miracle, including the oil we consume.

Benefitting from the Chanukah Lights

Rabbi Ephraim Arnstein

The Gemara in *Maseches Shabbos* states that it is forbidden to use the light emanating from the Chanukah candles. Later on in the Gemara *Rav Assie* says the following: It is forbidden to count money under the light of the Chanukah candles. The Gemara concludes the reason is that the mitzva should not be disgraced (using the candles of the mitzva for a mundane act as counting money is considered a disgrace to the mitzva of Hashem, even counting Chanukah gelt!).

The question asked is that previously the Gemara had already given a general rule which forbade any use of the light of the Chanuka candles, what then is *Rav Assie* adding to that ruling?

The *Rosh* provides the following answer: The two Gemaras are addressing two different issues. The first one which forbade general use was referring to what is called Permanent use. For instance, to sit down next to the menorah and read a book by its light. The reasoning is that it might look like the candles were lit for the purpose of using its light and not lit for the mitzva (which defeats the purpose, since we light in order to broadcast the nes and not to use the emanating light). However, something referred to as a Random use would still be permitted as per this reasoning. Counting money by the lights would not necessarily imply that the reason the candles were lit were for such a cause; rather, once the lights were on already the person decided to count his money.

Therefor *Rav Assie* came and taught us that with a Random use there is a different issue, that of treating the mitzvos lightly.

The *Shulchan Aruch*, in addition to bringing down the ruling of the Gemara, also brings two opinions regarding Holy use of the candles i.e. for a mitzva like learning Torah by their lights. The first opinion, which is the *Ran*, does not allow it. Since the mitzva of Chanukah is fashioned after the Menorah in the *Beis Hamikdash*, it is similar to it in that any type of benefit is not allowed. The same would apply to the Menorah in the *Beis Haknesses*, if one would want to use its light to daven from a *Siddur*.

In order to solve this problem, one should add an additional candle to benefit from its light. The *Rema* writes that preferably this candle should be the *Shammash* (the one used to kindle the rest of the candles). It should be taller than the rest, so its light shines the furthest.

However, writes the *Mishna Berurah*, sitting in the room with the candles burning without doing an activity that specifically requires light is permitted even without having a *Shammash*. The *Pri Chadash* goes even further allowing one to walk in the room to the light of the Menorah in order not to trip and fall. Since this is not considered real usage of the lights, one is not obligated to close his eyes in order not to gain this type of benefit.

Channah en Jehoedies

Rabbi Doedie van Dijk

Één van de afschuwelijke wetten die de Grieken hadden ingesteld, was dat iedere vrouw de eerste nacht van haar huwelijk moest doorbrengen met de plaatselijke Gouverneur. Ondanks deze wet hebben Matisjooehoe en zijn zonen, de vader en broers van Channah, haar huwelijk niet geheim gehouden maar in het openbaar met alle *gedoulei jisrooël* gevierd. Tijdens de chassene, bij ieder eens aanwezigheid, ontkleedde Channah zich plotseling. Haar vader en broers vroegen haar in diepe schaamte en boosheid: “Wat denk je dat je aan het doen bent?! En nog wel voor alle *gedoulei jisrooël*?!”. Toen antwoordde Channah: “Hoe kunnen jullie mij hier op terechtwijzen als jullie jezelf hieraan schuldig maken, ik moet door jullie op deze manier de nacht gaan doorbrengen met een *רשע*”. Haar broers waren geïnspireerd en overtuigd door haar reactie en hebben vervolgens de gouveneur en zijn aanhangers “opgeruimd”.

Toen Elifournei, één van de griekse generalen, dit had vernomen verzamelde hij zijn manschappen en richtte zijn vizier richting *Jeroesjoolajim*. Toen hij zich met zijn leger ongeveer een kilometer buiten *Jeroesjoolajim* legerde, beefde het joodse volk van angst als een waaiende boom in de wind.

In één van de *piejoetiem* van *Sjabbos Chanoekoh* wordt de reactie van het joodse volk beschreven als volgt: “נִדְּבוּ הָעָם לְשׁוֹב” - “Toen nam het volk op zich om terug te keren naar hun schepper • zuchtend onder vasten en huilen • het meer begeerlijke dan goud (d.w.z. de Tauroh) beoefenden ze met veel ijver en diepte”. Het joodse volk ondernam drie stappen: • Ze deden *tesjoewoh*, d.w.z. “דְּקוּק הַמִּצְוֹת וְהַמִּדּוֹת” - precisie in *mitswous* en *middaus* • Ze hielden extra vastendagen en publieke *tefillaus* • Ze gingen meer *Tauroh* leren. Als je kritisch het taalgebruik van de dichter benadert zie je dat hij de *Tauroh* hier noemt “נַחֲמִידִים מִזָּו” - “het meer begeerlijke dan goud” terwijl er vele verschillende bijnamen zijn voor de *Tauroh* en dat hij het woordje “בַּלְפֹּלֶם” - “diepte” toevoegd wat op het eerste gezicht overbodige informatie lijkt. De reden voor zijn woordkeuze is dat het joodse volk wist dat als we een wonder en redding willen is gewoon leren niet genoeg, het moet zijn “met veel ijver en diepte” en we moeten laten zien dat we het begeren meer dan elk materialistisch genot op deze aarde.

Het vervolg was, zoals dat verderop in de *piejoet* wordt beschreven, dat: “עִיר וְיִשְׁבִּיהָ בִּכְשֵׁר בַּחֲזוֹתָהּ” - “Toen zij zag dat de stad en haar inwoners geschikt waren” d.w.z. toen Jehoedies zag dat het joodse volk deze drie stappen ondernam wist ze dat het joodse volk een wonder verdiende. Vervolgens ging ze naar het Griekse legerkamp toe waar ze werd aangehouden en voor Elifournei gebracht. Ze maakte de Griekse generaal wijs dat haar broers een profetie hebben gehad dat hij morgen gaat winnen. Toen hij dat hoorde was hij zo blij dat hij al zijn manschappen uitnodigde voor een feestmaaltijd. Ondertussen had hij zijn oog laten vallen op Jehoedies en vroeg of ze met hem de nacht wou doorbrengen. Ze stemde er mee in maar zei dat ze zich eerst moest voorbereiden, en ze verliet de tent. Ondertussen waren Elifournei en zijn mannen van vreugde niet gierig met sterke drank totdat iedereen iets te diep in het glaasje had gekeken en volledig bezopen was. Toen Jehoedies was teruggekeerd naar de tent, stonden alle manschappen op zodat Jehoedies achter bleef met een bezopen Elifournei. Vervolgens pakte ze zijn zwaard en verwijderde zijn hoofd van zijn schouders, stopte het in haar broekzak en keerde terug naar de stad. Toen iedereen zich realiseerde wat er gebeurt was barstte de stad uit in *simchah*.

Het is interessant om op te merken dat we weten dat er een *minhağ* is om op *Chanoekoh* melkproducten te eten ter herinnering aan dat Jehoedies de vijand heeft gevoed met kaas en wijn en hem zo heeft kunnen vermoorden. Echter volgen de versie van het verhaal zoals die in deze *piejoet* wordt beschreven heeft ze hem niets gevoed en heeft hij zichzelf in die positie gebracht, en is er dus geen bron en reden om melkproducten te eten.

Maar of iemand nou wel of geen melkproducten eet, hetgeen wat Jehoedies in staat stelde om dit uit te voeren was • de *tsjoewoh* • het vasten en *dawwenen* • het *Tauroh* leren met een “*gesjmack*” en diepte, dus volgens alle versies van het verhaal is het gepast om met de dagen van *Chanoekoh* zich daarin te versterken. Leer een *misjnah* voor het dawwenen, een *haloogoh* na het dawwenen, voor het aansteken van de *Menouroh* of gelijk daarna, en daarmee kunnen we wonderen en redding brengen voor het hele joodse volk עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו ונאמר אמן.

This edition of Mesilah has been dedicated by family Schottland, leilui nishmat

Alexander ben Joseph a”h

to mark the completion of sheloshim.

He was much loved and respected and is missed by his dear family and the entire community. May his memory be blessed.

If you would like to sponsor a Mesilah or contribute to the Kollel you can do so either directly to our bank account (tax deductible): Stichting Jeshive Amsterdam, NL57 ABNA 0515 3199 88, or contact info@amskollel.nl.